

Kuuma eest keldrisse

Enne kui satute hoidistamisega hoogu, kontrollige üle panipaikade seisukord.

Mai lõpul ja juuni algul talvevarude jäänustest puhastatud kelder vajab ka desinfitseerimist ja tuulutamist. Õhutamine on äärmiselt vajalik, olgu kelder kas niiske või kuiv. Samuti võiks õue päikese kätte viia lahivõetavad salve- ja riivilauad. Ebameeldiva lõhna ja hallituse kõrvaldamiseks peske neid lubjapiimaga (1 kg kustutamata lupja 10 l vee kohta). Kui riiuleid ei saa teiselada, peab neid sees vööpama. Mõne päeva pärast võib kõik lubjapiimast puhataks pesta. Ka kaaliumperman-ganaadi helelilla lahusega pesemine kõrvaldab halva lõhna ning desinfitseerib.

Juulikuus, kui ilmad on väga soojad, peaks päeval ukсед-aknad kinni hoidma, välja arvatud väga niiske ruumi puhul. Õine tuulutamine sobib veel augustiski, vaid suurte sadude ajal võiks kelder olla suletud. Tarvitusele peaks võtma abinõud ka kärke ja näriliste keldrisse tungimise vastu.

Korterimaja ühiskeldris on tarvis teha korrastustööd kokkuleppel kõikides ruumides, muidu pole korralike koristajate vaevast loodetud tulu. Väikest mõõtu panipaik, kus hoitakse koos kõiki talvevarusid (nii kartuleid, juurvilja, kapsatünni kui purgihoidiseid) tuleb piinlikult puhas hoida ja seda on vaja sagedamini desinfitseerida.

Peale selle on tähtis, et sinna määratud taarat ei kogutaks.

KADRIN LINNA

LUGEJA KÜSIB

REPRO

Aedoa-bakter-põletik.

Kui haigus kimbutab aeduba

Juba teist aastat on mul aedoa kasvamine ebaõnnestunud. Oa tõusmetele tekivad kollakad pruunistuvad laigukesed. Osa tõusmeid hävib täiesti või siis on hiljem näha lehtedel väikesi vesiseid täppe ja pruunistuvaid laiike. Paljud lehed kuivavad ja taimed kanguvad. Millest selline asi tuleb ja kuidas sellest jagu saada?

Vastab
VÄINO PALLUM

Lehtedel esinevad vesised täpid ja lai-gukesed viitavad aedoa-bakterpõleti-kule. Seda tõbe põhjustab bakter *Xanthomonas axanopodes pv phaseoli* (sün *Pseudomonas phaseoli*). Enamasti saab haigus alguse nakatunud seemnetest, kuid kandub edasi ka mulla kaudu.

Aedoa idulehtedele ilmuvad kollakad, hiljem punakaspruunid lai-gukesed. Oa kasvukuhiku tabandumisel noor taim hävib. Vanemate taimede lehtedel on algul väikesed läbipaistvad õlijad täpid. Haiguse süvenedes ilmuvad nurgelised ebaselge piirdega klo-rootilised laigud, mis peagi pruunistuvad, kuivavad ja siidpaberi taoliseks muutuvad.

Püsivalt niiskete ilmade korral katuvad haiguslaigud värvitu bakterli-maga. Kuivades muutub lima hõbedaselt läikivaks kileks. Nii hävivad paljud lehed juba enne õitsemist, aga nakatunud taim vars võib ka murduda.

Kauntele ilmuvad algul ümarad tu-merohelised punaka äärisega vesise (või rasvase) ilmega lai-gukesed. Ent peagi muutuvad need punakaspruuniks ja vajuvad sisse. Varajase naku-se korral kaunad kõverduvad. Haigestunud seemnetel on pruunikad, veidi sisse vajunud laigud. Seemned ei kasva täismõõtu, jäävad väikeseks, kortsu-avad ja neil pole idanevust.

Hilisemal kasvuperioodil haigestu-nud seemnetel on näha hallikaspruu-

ne, justkui lakitud laigukesi. Bakterite tungimisel taim juhtkimpudesse när-bub kogu taim.

Haiguse arengut soosib kõrge õhu-soojus koos samaaegselt esineva küllal-dase niiskusega.

Kuid on veel üks bakterpõletikuga sarnaseid haiguslaike põhjustav hai-gus, mis esineb märksa sagedamini, kahjustades idulehti, lehti, varsi ja kau-nu. See on seenhaigus antraknoos ehk kaunakõrbus, mis levib jahedate ja niis-kete ilmade korral.

Antraknoosi punakaspruune hele-dama keskosaga laike ümbritseb must-jas ääris. Niiskes õhus moodustub lai-kudel patogeeni roosakas eoskirm-e ning just see on bakterhaiguse kind-laim eristamise tunnus.

Pääsemaks haiguste levikust, raken-dage õiget viljavaheldust, külvake see-me optimaalsel ajal, kasutage haigus-tele vastupidavamaid ja haiguskindla-maid sorte ning haigusvaba seemet.

Esimesed haiguslaikudega lehed eemaldage, haiged taimed võtke üles ning põletage.

Väga tähtis on vältida tihedat külvi ning alati hävitada ka tekkinud taime-jäätmed.

Kahtluse korral, kas tegu on ikka terve seemnega, leotage esmalt ube paar tundi leiges vees ja seejärel hoid-ke neid enne külvi 15–20 minutit 52° vees.

Antraknoosi aitab vältida seemnete puhtimine ja taimede ennetav pritsimi-ne põldosjateega.

VABANDUS

■ Palume autorilt ja lugejatelt vabandust Targu Talitas nr 25 (22. juuni) ilmunud eksitava vea pärast. Maasika-lehemardika suurus on 3–4 mm, mitte cm.

TT